

Mezinárodní Ekonomický Institut s.r.o. (Česká republika)
Středoevropský vzdělávací institut (Bratislava, Slovensko)
Národní institut pro ekonomický výzkum (Batumi, Gruzie)
Al-Farabi Kazakh National University (Kazachstán)
Institut filozofie a sociologie Ázerbájdžánu Národní akademie věd (Baku, Ázerbájdžán)
Institut vzdělávání Ázerbájdžánské republiky (Baku, Ázerbájdžán)
Batumi School of Navigation (Batumi, Gruzie)
Regionální akademie managementu (Kazachstán)
Veřejná vědecká organizace „Celokrajinské shromáždění lékařů ve veřejné správě“ (Kyjev, Ukrajina)
Nevládní organizace „Sdružení vědců Ukrajiny“ (Kyjev, Ukrajina)
Univerzita nových technologií (Kyjev, Ukrajina)

v rámci publikační skupiny Publishing Group „Vědecká perspektiva“

MODERNÍ ASPEKTY VĚDY

Svazek XXXII mezinárodní kolektivní monografie

Česká republika
2023

International Economic Institute s.r.o. (Czech Republic)
Central European Education Institute (Bratislava, Slovakia)
National Institute for Economic Research (Batumi, Georgia)
Al-Farabi Kazakh National University (Kazakhstan)
Institute of Philosophy and Sociology of Azerbaijan National Academy of Sciences (Baku, Azerbaijan)
Institute of Education of the Republic of Azerbaijan (Baku, Azerbaijan)
Batumi Navigation Teaching University (Batumi, Georgia)
Regional Academy of Management (Kazakhstan)
Public Scientific Organization "Ukrainian Assembly of Doctors of Sciences in Public Administration" (Kyiv, Ukraine)
Public Organization Organization "Association of Scientists of Ukraine" (Kyiv, Ukraine)
University of New Technologies (Kyiv, Ukraine)

within the Publishing Group "Scientific Perspectives"

MODERN ASPECTS OF SCIENCE

32- th volume of the international collective monograph

Czech Republic
2023

UDC 001.32: 1/3] (477) (02)

C91

Vydavatel:

Mezinárodní Ekonomický Institut s.r.o.
se sídlem V Lázních 688, Jesenice 252 42
IČO 03562671 Česká republika
Zveřejněno rozhodnutím akademické rady

Mezinárodní Ekonomický Institut s.r.o. (Zápis č. 26/2023 ze dne 8. červen 2023)

Monografie jsou indexovány v mezinárodním vyhledávači
Google Scholar

Recenzenti:

- Karel Nedbálek** - doktor práv, profesor v oboru právo (Zlín, Česká republika)
Markéta Pavlova - ředitel, Mezinárodní Ekonomický Institut (Praha, České republika)
Humeir Huseyn Akhmedov - doctor of pedagogical sciences, professor (Baku, Azerbaijan);
Iryna Zhukova - kandidátka na vědu ve veřejné správě, docentka (Kyjev, Ukrajina)
Yevhen Romanenko - doktor věd ve veřejné správě, profesor, ctěný právník Ukrajiny (Kyjev, Ukrajina)
Oleksandr Datsiy - doktor ekonomie, profesor, čestný pracovník školství na Ukrajině (Kyjev, Ukrajina)
Jurij Kijkov - doktor informatiky, dr.h.c. v oblasti rozvoje vzdělávání (Teplice, Česká republika)
Vladimír Bačižin - docent ekonomie (Bratislava, Slovensko)
Peter Ošváth - docent práva (Bratislava, Slovensko)
Oleksandr Nepomnyashy - doktor věd ve veřejné správě, kandidát ekonomických věd, profesor, řádný člen
Vysoké školy stavební Ukrajiny (Kyjev, Ukrajina)
Vladislav Fedorenko - doktor práv, profesor, DrHb - doktor habilitace práva (Polská akademie
věd), čestný právník Ukrajiny (Kyjev, Ukrajina)
Dina Dashevskaja - geolog, geochemik Praha, Česká republika (Jeruzalém, Izrael)

Tým autorů

C91 Moderní aspekty vědy: XXXII. Díl mezinárodní kolektivní monografie/
Mezinárodní Ekonomický Institut s.r.o.. Česká republika: Mezinárodní Ekonomický
Institut s.r.o., 2023. str. 578

Swazek XXXII mezinárodní kolektivní monografie obsahuje publikace o: utváření a
rozvoji teorie a historie veřejné správy; formování regionální správy a místní samosprávy;
provádění ústavního a mezinárodního práva; finance, bankovníctví a pojišťovnictví; duševní
rozvoj osobnosti; rysy lexikálních výrazových prostředků imperativní sémantiky atd.

Materiály jsou předkládány v autorském vydání. Autoři odpovídají za obsah a pravopis materiálů.

© Mezinárodní Ekonomický Institut s.r.o. , 2023
© Publishing Group „ Vědecká perspektiva “, 2023
© autoři článků, 2023

ODDÍL 3. PRÁVNÍ VĚDY

- §3.1 *ТІНЬОВИЙ РИНОК ТЮТЮНОВИХ ВИРОБІВ* 257
(**Романенко Є.О.**, Збройні Сили України, **Гурковський В.І.**, Збройні Сили України)
- §3.2 *ОСОБЛИВОСТІ ПРОТИДІЇ ОРГАНІЗОВАНИЙ ЗЛОЧИННОСТІ В НІДЕРЛАНДАХ ТА ІТАЛІЇ ЯК ПОЗИТИВНИЙ ДОСВІД ДЛЯ УКРАЇНИ* 273
(**Єфімов В.В.**, Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ, **Єфімова І.В.**, Університет митної справи та фінансів)
- §3.3 *ПРАВОВІ НАСЛІДКИ ПРИПИНЕННЯ ТРУДОВИХ ПРАВОВІДНОСИН ЗА ІНІЦІАТИВИ ОРГАНУ ПОЛІЦІЇ* 285
(**Нагорна О.О.**, Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ)
- §3.4 *УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ ЕКОНОМІКО-ПРАВОВИХ ЗАХОДІВ ЯК ФАКТОР ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СОЦІАЛЬНОЇ СТАБІЛЬНОСТІ В УКРАЇНСЬКОМУ СУСПІЛЬСТІ* 296
(**Циганов О.Г.**, Державний науково-дослідний інститут МВС України, **Буличева Н.А.**, Київський університет імені Бориса Грінченка, **Буличев А.О.**, Державний науково-дослідний інститут МВС України, **Грущенко О.А.**, Національна академія внутрішніх справ)

ODDÍL 4. TECHNICKÉ VĚDY

- §4.1 *THEORETICAL ANALYSIS OF DRYING KINETICS OF COLLOID CAPILLARY-POROUS MATERIALS* 306
(**Petrova Zh.**, Technologies Institute of Engineering Thermophysics of NAS of Ukraine, **Davydenko V.**, Technologies Institute of Engineering Thermophysics of NAS of Ukraine, **Slobodianiuk K.**, Technologies Institute of Engineering Thermophysics of NAS of Ukraine, **Grakov O.**, Institute of Engineering Thermophysics of NAS of Ukraine)

§3.4 УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ ЕКОНОМІКО-ПРАВОВИХ ЗАХОДІВ ЯК ФАКТОР ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СОЦІАЛЬНОЇ СТАБІЛЬНОСТІ В УКРАЇНСЬКОМУ СУСПІЛЬСТІ (Циганов О.Г., Державний науково-дослідний інститут МВС України, Буличева Н.А., Київський університет імені Бориса Грінченка, Буличев А.О., Державний науково-дослідний інститут МВС України, Грущенко О.А., Національна академія внутрішніх справ)

Вступ. Сьогодні наша держава стикнулася з небаченим за всю свою історію потрясінням. Повномасштабне військове вторгнення північних сусідів завдало потужного удару по всіх ланках соціально-економічної системи нашої держави. Знизилося виробництво основних видів продукції, зокрема тієї, що становить основу експортного потенціалу України. Крім того, заблоковані порти, а відтак і лівова частка зовнішньої торгівлі. Нищиться транспортно-логістична, соціальна, маркетингова та інженерна інфраструктура цілих регіонів. Відбувається відтік кадрів за кордон та їх часткова передислокація на захід держави, що тимчасово викидає з активного економічного життя сотні тисяч, або й мільйони людей. Як наслідок, зниження стану добробуту суспільства, збільшення рівня бідності, безробіття тощо [1].

Для подолання зазначених викликів виникає необхідність запровадження додаткових заходів щодо покращення соціально-економічного розвитку українського суспільства.

Виклад основного матеріалу. Процес державотворення в Україні визначився прийняттям Конституції України, яка утвердила її як правову, демократичну, соціальну державу.

Конституція України визнає людину, її життя, честь і гідність, недоторканість і безпеку найвищою соціальною

цінністю та встановлює, що права і свободи людини та їх гарантії визначають зміст та спрямованість діяльності держави [2].

Держава відповідає перед людиною за свою діяльність. Утвердження і забезпечення прав та свобод людини є головним обов'язком держави.

Розбудова же високорозвиненої соціальної держави в Україні стала вкрай необхідним і визначила актуальну потребу в формуванні концептуальної моделі і механізмів функціонування такої держави. Активна та ефективна соціальна політика, сталий економіко-правовий розвиток повинні стати міцним підґрунтям всебічного інноваційного, соціального та економічного розвитку країни, інтегрування до Європейського Союзу та Північноатлантичного альянсу, підставою для розбудови соціальної держави з конкурентоспроможною соціально орієнтованою ринковою економікою, здатною забезпечити людський розвиток, гідний рівень і якість життя громадян.

Соціальна держава ґрунтується на демократичних тенденціях, ментальності українців, прагненні до свободи, вільного розвитку та волевиявлення, самореалізації і рівноправності людей. Вона забезпечує консолідацію, демократизацію суспільства, проголошує верховенство права, виступає основою реалізації інтересів, сподівань широких верств населення.

Соціальна держава є надійним досягненням суспільного гуманізму та прогресу цивілізаційного розвитку суспільства. Її мета та шляхи здійснення мають бути усвідомлені та визнані кожним громадянином, кожною соціальною групою. В центрі всіх рішень постає людина з гарантованими державою правами і свободами [3].

Держава повинна забезпечити стійку соціальну стабільність в суспільстві з метою захисту прав та інтересів

громадян, запобігання соціальної напруги, конфліктів та відкритого протистояння. Крім того, стійка соціальна стабільність сприяє розвитку бізнесу та інвестиційній активності, що забезпечує зростання економіки та підвищення рівня добробуту в країні.

Також соціальна стабільність є важливим чинником у зміцненні довіри до влади та соціальних інституцій, що забезпечує більш ефективну роботу державних органів та політичної системи в цілому. В результаті, держава може краще виконувати свої функції по забезпеченню соціального захисту населення.

Отже, забезпечення соціальної стабільності є важливим завданням держави, стає підґрунтям стабільного розвитку країни та покращення якості життя населення.

Спробуємо розібратися з поняттям стабільність, соціальна стабільність, соціальна стійкість суспільства, економічна стабільність, економічна стійкість.

Термін «стабільність» (лат. *stabilis*) запозичений з природничих наук, де він означає стійкий стан, здатність до тривалого існування, збереження в часі. На практиці точність його визначення досягається завдяки виділенню різних видів стабільності. Ця категорія потребує градації, оскільки в літературі існує багато позицій щодо її застосування. Стабільність асоціюється з порядком, незмінністю, рівновагою, стійким функціонуванням тощо. Цей термін застосовується для опису стану системи, її структури й окремих елементів або підсистем, процесів та відносин. Термін «стабільність» означає сталість, незмінність, тривале збереження стану протягом певного часу [4].

У науково-соціологічному сенсі соціальна стабільність - це постійне відтворення з елементами нового соціальних структур, організацій і відносин у рамках конкретного

суспільства. Під нестабільністю слід розуміти не соціальний хаос, а незавершеність соціальних змін, наявність декількох протиборчих шляхів розвитку і вірогідність обрати хибний курс.

Стабільність забезпечується цілою низкою факторів, які належать до різних сфер життєдіяльності суспільства - економічної, соціальної, політичної, моральної, правової. Розглянемо деякі з них.

Насамперед, соціальна стабільність обумовлена існуванням механізмів соціального контролю, за допомогою яких суспільство прагне вплинути на поведінку людей з метою підтримки існуючих норм поведінки. Найпростіший вид контролю - взаємоконтроль, коли оточуючі люди протидіють комусь за погану поведінку. Дієвою формою соціального контролю виступають також традиції і звичаї.

Фактором соціальної стабільності у сучасному розвиненому суспільстві виступає середній клас. Наявність освіченого, економічно незалежного класу стає запорукою того, що радикальні політичні сили не зможуть розхитати суспільний спокій. Середній клас зацікавлений у поступовому зростанні могутності суспільства і тому не віддасть будь-кому свої завойовані права. Одним з захисних механізмів може стати багатопартійна система і розвинений парламентаризм. Вони захищають суспільство від диктатури і появи авторитаризму. Звичайно, за відсутності демократичних традицій наявність багатьох партій може стати фактором дестабілізації, що ми і маємо у сучасній Україні. Важливу роль у підтримці режиму стабільності відіграє суспільна думка. Часто від неї залежить доля уряду або політичних сил. Колективна поведінка громадян також є не тільки змістом соціального процесу, але й формою суспільного контролю [5, с. 173].

Однією з передумов досягнення соціальної стабільності є удосконалення державної політики зі створення передумов для розвитку соціального діалогу. Підвищення трудових доходів населення, подолання бідності, створення умов для розвитку середнього класу мають стати пріоритетними завданнями суспільства і держави. Окремим масштабним завданням слід вважати оздоровлення морального клімату в суспільстві, забезпечення соціальної стійкості суспільства, формування законності й правопорядку, відновлення довіри до державних інститутів.

Соціальна стійкість суспільства – це здатність його виробничого, політичного, природного середовища забезпечувати гідну якість життя населення, нинішніх і майбутніх поколінь (тобто тривалість життя людини, нормальний стан здоров'я, високий рівень освіти, зайнятість, достатній дохід, економічну свободу, самореалізацію, захист прав людини тощо). Основними формами прояву соціальної стійкості є:

відсутність поляризації доходів і положення різних соціальних груп; наявність і дотримання соціальних гарантій; надійність системи соціального захисту; доступність найважливіших ланок соціальної інфраструктури [6].

Найважливішим складовим елементом соціальної стабільності в Україні є економічна стабільність.

Економічна стабільність, її досягнення та збереження є пріоритетною ціллю держави. Найбільш нагальними проблемними питаннями розвитку нинішньої української економіки є втрата її виробничого та трудового потенціалу, викликаного збройною агресією РФ, як наслідок, зниження стану добробуту суспільства, збільшення рівня бідності, безробіття, загальна дестабілізація економічної ситуації.

Економічна стабільність – це сталий стан або стан рівноваги всіх елементів економічної системи впродовж певного періоду часу

Часто термін «економічна стабільність» ототожнюють із терміном «економічна стійкість», однак таке ототожнення неправильне. Термін «економічна стабільність» є вужчим, бо стабільність – це здатність зберігати показники на певному рівні. Тоді як економічна стійкість – це стан, коли економічна система функціонує в стані рівноваги, зберігаючи незмінною свою структуру, незважаючи на постійний вплив зовнішнього та внутрішнього середовища. Отже, «економічна стійкість» є містким і багатограним соціально-економічним поняттям [6].

Для підтримання стійкої соціальної, економічної стабільності у суспільстві, держава повинна систематично удосконалювати заходи, економіко-правового розвитку. Особливо актуальним вважаємо попередження соціальної напруженості в теперішній час збройної агресії РФ проти України.

З цією метою пропонуємо реалізувати наступний комплекс першочергових організаційних, правових та фінансових заходів:

захист права власності всіх суб'єктів права власності, подолання негативних наслідків порушення права власності, спричинених збройною агресією РФ;

створення умов для ефективної зайнятості населення, сприяння працевлаштуванню, перепідготовці та підвищенню професійної кваліфікації, матеріальних можливостей для забезпечення свого життя та життя непрацездатних членів своєї родини; удосконалення механізму компенсації витрат роботодавців на оплату за працевлаштування внутрішньо переміщених осіб внаслідок проведення бойових дій під час воєнного стану.

удосконалення підтримки окремих категорій громадян (військовослужбовців, інвалідів, державних службовців, ветеранів війни і праці, потерпілих від катастрофи на Чорнобильській АЕС, учасників бойових дій тощо);

розвиток державних гарантій, спрямованих на забезпечення за рахунок держави житлом окремих соціально незахищених категорій громадян; удосконалення порядку ведення державного реєстру пошкодженого та зруйнованого війною майна починаючи з 24 лютого 2022 року та порядку компенсації за нього від держави;

впровадження структурних змін в економіці з урахуванням соціальних пріоритетів суспільства та наслідків збройної агресії рф;

створення передумов для максимально швидкого відновлення діяльності підприємств, розвитку сільського господарства, забезпечення нарощування пропозиції на ринку праці у післявоєнний період;

забезпечення соціальної виваженості державного бюджету України, соціального спрямування його видатків;

встановлення розміру прожиткового мінімуму на рівні, що відповідає фактичним мінімальним потребам громадян;

розробка єдиного концептуального підходу та плану заходів для державних органів та органів місцевого самоврядування щодо визначення збитків, завданих внаслідок війни, уніфікації підходів та методів такого визначення та компенсації;

підтримка бізнесу в питаннях збереження та збільшення зайнятості, стимулювання повернення громадян-біженців з-за кордону;

розробка фінансового механізму, спрямованого на збільшення інтересу та стимулювання інвесторів до вкладання коштів у розвиток людського капіталу в Україні;

створення механізмів та забезпечення нарощування фінансових ресурсів, спрямованих на реалізацію соціальних цілей, удосконалення фінансово-кредитної, промислової, інноваційної та зовнішньоекономічної державної політики, з урахуванням європейських стандартів та вимог, які передбачені у процесі інтеграції України до Європейського Союзу;

розв'язання існуючих проблемних питань логістики та транспортної інфраструктури, створення умов для її підтримання у належному функціональному стані на підконтрольних Україні територіях, збереження та підвищення пропускнуєї спроможності пунктів пропуску, переорієнтація логістичних перевезень задля виконання найважливіших функцій країни;

створення системи пільгового кредитування підприємницької діяльності, що зорієнтована на вирішення соціальних проблем, в тому числі житлово-побутових і комунальних;

розробка дієвого державного механізму залучення фінансових коштів для створення нових перспективних виробництв у районах, що постраждали у наслідок збройної агресії РФ;

розробка стратегії розвитку найбільш перспективних галузей української економіки, які здатні забезпечити потужний економічний ефект при відповідній їх технологічній модернізації (атомну енергетику, в тому числі створення елементів ядерного паливного циклу з використанням покладів урану і цирконію; титанове виробництво; літєве виробництво; алюмінієве виробництво; чорну металургію; важке енергомашинобудування; фармацевтичну промисловість та виробництво медичної техніки; новітні нафтохімічні виробництва виготовлення

органічних продуктів; виробництво синтетичних рідких палив (бензин, дизельне пальне тощо); аграрна селекція та генетика);

розробка додаткових заходів, що стосується детінізації ринку праці;

розробка додаткових заходів щодо оптимізації роботи митниць в умовах воєнного стану та у післявоєнний період.

Висновки. Таким чином вважаємо, що запровадження означених нами заходів буде сприяти економічному розвитку України в умовах війни та у відбудовний період, забезпеченню подальшої соціальної стабільності в суспільстві, збільшенню інвестиційного потенціалу країни, зміцненню позицій України на міжнародному ринку, а також підвищенню рівня життя населення. У свою чергу, правові реформи можуть сприяти підвищенню рівня правової культури в країні, збільшенню довіри до державних інституцій, а також зменшенню рівня корупції.

Крім того, забезпечення соціальної стабільності є важливим фактором для успішного розвитку країни. Такі заходи, як підвищення заробітної плати, збільшення соціальних виплат, покращення умов праці, можуть позитивно позначитися на самопочутті населення, знизити рівень бідності та безробіття.

Список використаних джерел:

1. Борщевський В., Куропась І., Микита О. Економіка війни та повоєнний економічний розвиток України: проблеми, пріоритети, завдання. *Громадській простір*. 2022. URL: <https://www.prostir.ua/?news=ekonomika-vijny-ta-povojennyj-ekonomichnyj-rozvytok-ukrajiny-problemy-priorytety-zavdannya> (дата звернення: 12.05.2023).

2. Конституція України : офіц. текст. Київ : КМ, 2013. 96 с.
3. Концепція соціальної держави України: проєкт Закону України від 02.04.2008 № 2312.
4. Олешко Т., Марусич О. Пошук альтернативних шляхів забезпечення економічної стабільності авіакомпаній. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка*. 2014. № 4. С. 70-74. URL: [file:///C:/Users/user/ Downloads/ poshuk-alternativnih-shlyahiv-zabezpechennya-ekonomichnoyi-stabilnosti-aviakompaniy.pdf](file:///C:/Users/user/Downloads/poshuk-alternativnih-shlyahiv-zabezpechennya-ekonomichnoyi-stabilnosti-aviakompaniy.pdf) (дата звернення: 12.05.2023).
5. Соціологія : навч. посібник для вищих навч. закладів / О. О. Бакуменко, В. В. Березовський, І. Г. Васильєва [та ін.] ; Укр. інж.-пед. акад. Х.: НТМТ, 2009. 176 с. URL: <https://studfile.net/preview/5394141/page:9/> (дата звернення: 12.05.2023).
6. Висоцька І.Б. Поняття та сутність категорії «соціально-економічна стійкість національної економіки». *Науковий вісник Львівський державний університет внутрішніх справ*. 2013. № 1. С. 13-20. URL: <https://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/1543/1/Висоцька.pdf> (дата звернення: 12.05.2023).

